

SCHOLENGEMEENSCHAP
REIGERSBOS

VMBO / HAVO / VWO

PAKKETKEUZE

Naar 3 Vmbo-t

maart 2017

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
Lijst met afkortingen	4
I. Wat moet er gekozen worden?.....	5
A De keuze voor een van de vier sectoren	6
B De keuze voor vakken binnen de sector	8
II. Het schema van de sectoren in 3 vmbo-T	10
III. Het kiezen van een sector en een vakkenpakket	11
IV. Doorstroomschema 4 Vmbo-T en verder	13
V. De mogelijkheden na 4 Vmbo-T	13
VI. Overige informatie.....	14

Inleiding

Dit boekje is voor de leerlingen die doorstromen naar 3 Vmbo-T en hun ouders.

Het doel is informatie te geven over het kiezen van een vakkenpakket. Daarbij wordt al rekening gehouden met de vier sectoren die elk een combinatie van eindexamenvakken vormen. Deze sectoren sluiten goed aan bij de hoofdrichtingen in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en de profielen op het havo.

Het kiezen voor een sector betekent dat je minder vrij bent in het kiezen van een eindexamenpakket. Het is namelijk gebleken dat door een vrije keuze de aansluiting op een vervolgopleiding niet altijd optimaal is.

Wil je goed kiezen, dan moet je goed geïnformeerd zijn. Het LOB-programma KIEZEN VOOR KANSEN, de gesprekken met de loopbaancoach, de voorlichtingsavond, mentorlessen, de informatie uit dit boekje en vooral ook de gesprekken met ouders, mentoren, vrienden en familie helpen je een verantwoorde keuze te maken.

Mochten er desondanks nog onduidelijkheden zijn, dan is er altijd de mogelijkheid om de mentor of de schooldecaan te raadplegen.

Succes met je keuze.

Erik Baaijens,
Afdelingsleider Vmbo onderbouw
baa@sgreigersbos.nl

Dhr. Groenewoud,
decaan Vmbo
gw@sgreigersbos.nl

Lijst met afkortingen

BBL	Beroeps Begeleidende Leerweg in het MBO(3 a 4 dagen werken en 1 a 2 dagen naar school)
BOL	Beroeps Opleidende Leerweg in het MBO (4 dagen naar school en stages)
EC	vak economie
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
LOB	Loopbaanoriëntatie en – Begeleiding
VMBO-T	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs- theoretische leerweg
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MVT	Moderne Vreemde Talen
Ma	Maatschappijleer
Nask 1	Natuurkunde
Nask 2	Scheikunde
ROC	Regionaal Opleidingscentrum waar het middelbaar beroepsonderwijs wordt gegeven. Voorbeelden van grote ROC's in de regio Amsterdam zijn: het ROC TOP, het ROC van Amsterdam (ROCvA) en het ROC Nova College.

I. Wat moet er gekozen worden?

De keuze die gemaakt moet worden, bestaat uit twee onderdelen:

- A: de keuze voor één van de vier sectoren;**
- B: de keuze voor vakken binnen de sector.**

Het is een belangrijke keuze, maar ook een van de vele keuzes die een mens in zijn leven zal maken op het gebied van de loopbaan. Als je weet wat je wilt en kunt, dan is de keuze geen probleem. Als je het niet precies weet, is een aantal zaken belangrijk om te onthouden om uiteindelijk toch tot een goede keuze te komen.

- Kies een sector waarvoor je veel **belangstelling** hebt, dan ben je meer bereid om je voor de daarbij behorende vakken in te zetten.
- Kies vakken die je **aankunt**. Vraag je af: haal ik het eindexamen met die vakken?
- Kies een **'breed' pakket**. Houd twee of meer sectoren open als het enigszins kan, zodat je de definitieve sectorkeuze kunt uitstellen tot aan het eind van 3 Vmbo-T.
- Realiseer je ook dat je niet je gehele leven vastzit aan deze keuze.

Samen met je mentor ben je de afgelopen weken bezig geweest om erachter te komen wat jij leuk vindt en waar je goed in bent door het maken van verschillende opdrachten. Als je het moeilijk vindt om te kiezen, kun je nog eens gaan praten met je mentor, de vakdocent of de decaan. Maar ook je ouders, vrienden en familie kennen je goed. Ga het gesprek eens met hen aan.

A De keuze voor een van de drie sectoren

Je hebt de keuze uit vier sectoren:

Sector 1: Techniek

Sector 2: Zorg en welzijn

Sector 3: Economie

De vier sectoren en mogelijkheden in het mbo.

In het onderstaande overzicht staan enkele opleidingen in het mbo gerelateerd aan de vier sectoren:

Sector 1   **Techniek**

De sector Techniek sluit aan bij de mbo-opleidingen in de technisch exacte sector. Belangrijke vakken zijn: wiskunde, nsk1 en nsk2.

- Makelaardij
- Werktuigbouwkunde
- Elektrotechniek
- Bouwkunde
- Technische informatica
- Fotonica
- Grond-, weg- en waterbouwkunde
- Nautisch onderwijs
- Haven en vervoer
- Grafische techniek
- Metaalkunde
- Uurwerktechniek
- Research-instrumenten maken optiek /metaal/glas
- Research-instrumenten maken
- Lasertechniek
- Houtbewerking, woningstoffering en meubilering
- Bescherming - en afwerkingstechnieken
- Vliegtuigonderhoudstechnicus op het mechanisch vakgebied
- Vliegtuigonderhoudstechnicus op het vakgebied van de avionica
- Architect
- Motorvoertuigen- en carrosserietechniek
- Elektronica/mechatronica
- Installatietechniek
- Fijnmechanische techniek
- Petroleum - en gasonderhoudstechniek
- Geodesie (landmeetkunde)
- Scheepsbouw
- Transport en logistiek
- Industrieel design
- Optiek
- Goudsmid
- Juwelier
- Zilversmid
- Graveren
- Meubelfabricage
- Vliegtuigelektronicatechniek
- Vliegtuigbouwkunde

Sector 2   **Zorg en welzijn**

De sector Zorg en Welzijn sluit aan bij mbo-opleidingen in de dienstverlening, het onderwijs, de gezondheidszorg en de sport. Belangrijke vakken zijn: biologie, aardrijkskunde, wiskunde, geschiedenis en maatschappijleer2.

- Sociaalpedagogisch werker
- Sociaal-cultureel werker
- Sociaaljuridische dienstverlening
- Activiteitenbegeleiding
- Facilitaire dienstverlening
- Uiterlijke verzorging
- Haarverzorging
- Schoonheidsverzorging, voetverzorging

- Apothekersassistent
- Doktersassistent
- Tandartsassistent
- Verzorging in de ziekenzorg
- Verpleging
- Mbo Theater
- Mbo muziek (Herman Brood Academie)
- Dans (mbo dans, Frank Sanders Academie)
- Mbo drama
- Laborant

Sector 3   Economie

De sector Economie sluit aan bij mbo-opleidingen in de horeca, het toerisme, het management en de economisch administratieve richting. Belangrijke vakken zijn: economie, wiskunde en een tweede moderne vreemde taal.

- Bedrijfsadministratie
- Secretariaat
- Economisch juridisch
- Commerciële dienstverlening
- Juridische dienstverlening
- Logistiek (administratief)
- Detailhandel (lifestyle)
- Modedetailhandel
- Groothandel en internationale handel
- Luchtvaartdienstverlening
- Luchtvaartlogistiek
- Middelbaar toeristisch- en recreatief onderwijs
- Manager horecaondernemer
- Uitvoerend horecaondernemer
- Slagerij en vleessector
- Bedrijfsmanagement
- Kunst, cultuur en amusement
- International business school

B De keuze voor vakken binnen de sector

Het kiezen van een sector gaat automatisch gepaard met het kiezen voor bepaalde vakken. De meeste vakken staan in de onderbouw al in het lesrooster. Een aantal zijn nieuw.

Nieuwe vakken in 3 Vmbo-T

Het vak NSK (nsk1 en nsk2)

In het tweede jaar is nsk (afkorting voor natuurkunde/scheikunde) één vak. In de derde kun je kiezen voor nsk1 en/of nsk2.

Nsk1 in het VMBO-T wil zeggen natuurkunde. Natuurkunde behandelt vragen die te maken hebben met hoe dingen werken en waarom. Voorbeelden van onderwerpen die aan bod komen zijn :

- Waarom kan een stalen schip drijven en waarom zinkt een los stuk staal?
- Waardoor zweeft een onderzeeër?
- Waarom valt een voorwerp ?
- Hoe komt het dat je oren pijn doen als je diep onder water duikt ?
- Hoe wordt elektrische stroom opgewekt, hoe werkt elektrische stroom en hoe kun je het opslaan ?
- Wat voor gevolgen heeft energieverbruik voor ons milieu en wat kunnen we eraan doen ?

Naast het bekijken van de processen, moet je deze verschijnselen ook berekenen. Je werkt vaak met formules die je ook moet leren . Veel rekenen en er wordt van je wiskundige kennis gebruik gemaakt. Maar als je je werk bijhoudt, netjes werkt en goed leert, gaat het zeker lukken.

Nask2 in het VMBO-T wil zeggen scheikunde. Scheikunde is het vak dat inzicht geeft in :

1. Hoe je nieuwe stoffen kunt maken (b.v. medicijnen, schoonmaakmiddelen, verzorgingsproducten, brandstoffen...);
2. Hoe stoffen zijn opgebouwd;
3. Wat milieuverontreiniging is en hoe je dit kunt aanpakken.

Daarnaast doe je onderzoek naar stoffen, hoe ze samengesteld zijn.

Wat kun je verwachten? Veel proefjes en dat is natuurlijk hartstikke leuk. Het is een uitdagend vak, echt anders, maar niet altijd gemakkelijk. Onderwerpen die in de derde klas aan de orde komen:

- stoffen om je heen
- schoonmaak / verzorgingsmiddelen
- reacties
- verbranding
- formules en reactievergelijkingen
- Zouten

Wist je trouwens dat scheikunde een internationale taal heeft? In Japan of waar dan ook ter wereld weet iedereen wat H₂O betekent. Jij ook?

Het vak maatschappijleer2

Een nieuw vak is maatschappijleer2. Maatschappijleer is het vak dat onze maatschappij als onderwerp heeft. Bij het bestuderen van de samenleving stuit je op maatschappelijke vraagstukken en problemen die gevolgen hebben voor grote groepen mensen en die gezamenlijk moeten worden opgelost. Het vak maatschappijleer wil die maatschappelijke problemen in kaart brengen en bespreken.

Bij maatschappijleer1, een verplicht vak voor alle derdeklassers, worden maatschappelijke problemen behandeld waar vooral de jeugd mee te maken heeft.

Bij maatschappijleer2, een keuzevak in klas drie en vier, wordt dieper ingegaan op de onderwerpen.

De volgende vijf onderwerpen komen uitgebreid aan de orde:

- politiek en staatsinrichting
- criminaliteit en rechtstaat
- massamedia
- mens en werk
- multiculturele samenleving

Maatschappijleer2 heeft raakvlakken met de vakken aardrijkskunde en economie, maar vooral met geschiedenis. Zowel bij maatschappijleer2 als bij geschiedenis wordt politiek en staatsinrichting getoetst, ook wordt bij beide vakken gesproken over onze rechtstaat.

Kunstvakken2 (tekenen en kunstgeschiedenis)

Op zich is tekenen en kunstbeschouwing geen nieuw vak, maar het kan gekozen worden als examenvak. Het vak bestaat als examenvak uit een theoretisch gedeelte (kunstbeschouwing) en een praktisch gedeelte. In beide doet de leerling examen. Het vak is dus meer dan alleen tekenen; kunstbeschouwing en leren communiceren in beeld is een belangrijk onderdeel.

Een sector

Een sector voor 3 Vmbo-T is als volgt samengesteld:

- Een algemeen verplicht gedeelte (A).
Dit zijn altijd Nederlands, Engels, lichamelijke opvoeding en maatschappijleer1.
- De sectorgebonden verplichte vakken (B).
- Een vrij deel (C).

II. Het schema van de sectoren in 3 vmbo-T

Het schema is horizontaal opgebouwd uit vier groepen.

A Een verplicht deel.

B Een sector gebonden deel (verplicht).

C Een vrij deel. Je kiest bij B en C samen 6 vakken. In totaal kom je dan uit op 10 vakken.

Techniek	Zorg & welzijn	Economie
A	A	A
Nederlands	Nederlands	Nederlands
Engels	Engels	Engels
maatschappijleer 1	maatschappijleer 1	maatschappijleer 1
LO	LO	LO
B	B	B
wiskunde	biologie	economie
nask 1		wiskunde
C (4 vakken kiezen)	C (5 vakken kiezen)	C (4 vakken kiezen)
nask 2	aardrijkskunde of geschiedenis	Duits
biologie	Duits of Frans	Frans
aardrijkskunde	wiskunde	geschiedenis
economie	economie	maatschappijleer 2
Duits	maatschappijleer 2	tekenen
tekenen	nask 2	
Varia:	Varia:	Varia:
Studieles	Studieles	Studieles
Banduur	Banduur	Banduur
Rekenen	Rekenen	Rekenen
CKV projecten	CKV projecten	CKV projecten

N.B. Bij onvoldoende aanmeldingen wordt een keuzevak niet aangeboden.

Let op:

A) Bij de overgang naar 4 Vmbo-T kiest de leerling een definitieve sector met 6 of 7 examenvakken.

De verplichte vakken per sector voor jaar 4 zijn:

1. sector techniek	WI + NSK1
2. sector zorg & welzijn	BI + WI of AK of GS
3. sector economie	EC + WI of DU of FA

B) Als je de mogelijkheid wil hebben om na het behalen van je vmbo-T-diploma over te stappen naar het havo, moet je daar rekening mee houden bij de pakketkeuze. Lees verder op blz. 15.

III. Het kiezen van een sector en een vakkenpakket

Je vult twee keuzeformulieren in: de voorlopige keuzekaart en de definitieve keuzekaart. Deze kaarten zien er hetzelfde uit.

De voorlopige keuzekaart

De eerste kaart die je invult, is een voorlopige keuzekaart waarop je je wensen kenbaar maakt. Op het formulier staat precies aangegeven welke stappen je moet zetten om een sector te kiezen en de vakken die daarbij (kunnen) horen. **Bij twijfel over het te kiezen pakket is het raadzaam te spreken met je mentor en/of de decaan, zeker als je erover denkt om na het Vmbo-T naar het havo te gaan.** Zij weten of het gekozen pakket aansluit bij de profielen op het havo.

Dit overleg is samen te plannen met de ouderavond (rapport 2 uitreiking).

KEUZEKAART 2 VMBO-T

Naam: ..... Klas: .....

Werkwijze:

1. Kies een sector;
- Onder A staan de vakken die verplicht zijn voor iedereen;
- Onder B staan de verplichte vakken voor de sector;
2. Kies bij C de vakken die je wilt volgen;
3. Streek bij C de vakken die je niet kiest door;
4. In totaal moet je bij A, B en C tien vakken hebben. Tel ze na!

Techniek	Zorg & welzijn	Economie
A	A	A
Nederlands	Nederlands	Nederlands
Engels	Engels	Engels
maatschappijleer 1	maatschappijleer 1	maatschappijleer 1
LO	LO	LO
B	B	B
wiskunde	biologie	economie
nask 1		wiskunde
C (4 vakken kiezen)	C (5 vakken kiezen)	C (4 vakken kiezen)
nask 2	aardrijkskunde of geschiedenis	Duits
biologie	Duits of Frans	Frans
aardrijkskunde	wiskunde	geschiedenis
economie	economie	maatschappijleer 2
Duits	maatschappijleer 2	tekenen
tekenen	nask 2	
Varia:	Varia:	Varia:
Studieles	Studieles	Studieles
Banduur	Banduur	Banduur
Rekenen	Rekenen	Rekenen
CKV projecten	CKV projecten	CKV projecten

N.B. Bij onvoldoende aanmeldingen wordt een keuzevak niet aangeboden.

het bezit van een mbo-diploma en kun je doorstromen naar het hbo.

3. Je kunt doorgaan naar de vierde klas van het havo. Er zijn een aantal voorwaarden van toelating:
- de eindexamenvakken vermeld op het Vmbo-T diploma moeten aansluiten op verplichte en keuzevakken (profielvakken) van het havo;
  - het gemiddeld examencijfer (SE+CE) van de vakken waarin je centraal examen doet, moet tenminste 6.8 zijn.
  - De leerling heeft de advieskaart met de adviezen van de examendocenten van het Vmbo-T volledig ingevuld.
  - Tijdens het intakegesprek moet verder uit de adviezen en de motivatie blijken dat de leerling een goede kans van slagen heeft op het havo.
  - De leerling moet desgewenst bereid zijn in de vakantie aan een aansluitprogramma voor bepaalde vakken te werken (voor bijvoorbeeld nsk2).

Zie verder de bijlage op blz. 15

VI. Overige informatie

Misschien heb je een opleiding in je hoofd of ben je nieuwsgierig naar de eisen voor een vervolgopleiding. Je kunt je als volgt informeren.

- Brochures aanvragen bij de opleidingen: dat gaat via internet heel gemakkelijk.
- Met mensen spreken, die een opleiding volgen of gevolgd hebben, waarin jij geïnteresseerd bent.
- Open dagen bezoeken. De data zijn op internet te vinden.
- Advertenties in de krant raadplegen.
- Een gesprek voeren met je mentor of de decaan

Bijlage:

- Bij toelating tot het profiel CM moet de leerling examen gedaan hebben in Duits of Frans en bij voorkeur geschiedenis.
- Bij toelating tot het profiel EM moet de leerling examen gedaan hebben in economie en wiskunde en bij voorkeur geschiedenis.
- Bij toelating tot het profiel NG moet de leerling examen gedaan hebben in wiskunde, nask 2 en bij voorkeur nask1 en biologie.
- Bij toelating tot het profiel NT moet de leerling examen gedaan hebben in nask1, wiskunde, nask2 en bij voorkeur biologie.

Toelatingseisen HAVO

- Bij toelating tot het profiel CM moet de leerling examen gedaan hebben in Duits of Frans.
  - Bij toelating tot het profiel EM moet de leerling examen gedaan hebben in Economie en Wiskunde
  - Bij toelating tot het profiel NG moet de leerling examen gedaan hebben in Nask1, Wiskunde en bij voorkeur ook in Nask 2 en Biologie.
  - Bij toelating tot het profiel NT moet de leerling examen gedaan hebben in Nask1, Wiskunde en bij voorkeur ook in Nask2 en Biologie.
-
- De leerling heeft de advieskaart met de adviezen van de examendocenten van het vmbo-t volledig in laten vullen.
  - De leerling heeft als gemiddeld eindcijfer (CE + SE) een 6,8.
  - Tijdens het intakegesprek moet verder uit de adviezen en de motivatie blijken dat de leerling een goede kans van slagen heeft op het havo.
  - De leerling moet desgewenst bereid zijn in de vakantie aan een aansluitprogramma voor bepaalde vakken te werken (voor bijvoorbeeld Nask2).

Aan deze gegevens kunnen geen rechten worden ontleend.